

Z A K O N O PLATNIM TRANSAKCIJAMA

I - OPCE ODREDBE

Clan 1.

Predmet zakona Ovim zakonom uređuje se obavljanje platnih transakcija u konvertibilnim markama i određuje način postupanja ucesnika u platnim transakcijama na području Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Clan 2.

Definicije

U ovom zakonu:

- 1) "Racun" predstavlja bilo koji racun otvoren na osnovu sporazuma, odnosno ugovora izmedju klijenta i banke, bilo da je rijec o tekucem, ziro ili bilo kom drugom racunu, te obuhvata i racun otvoren u ad hoc odnosu u svrhu izvršenja pojedinačne platne transakcije;
- 2) "Odgovarajuće pokrice" oznacava dovoljan iznos raspolozivih sredstava za izvršenje naloga za placanje iz kojih se izvrsavaju nalozi za placanje. Sredstva evidentirana kao privremeni ulaz na racun nalagodavca ne cine sastavni dio potrebnog pokriva;
- 3) "Sporazum" znaci ugovoreni ili na drugi nacin dogovoreni odnos izmedju banke i klijenta kojim se uređuje poslovanje racunom (otvaranje, trajanje, izmjene i sl.) i koristenje naloga za placanje.
- 4) "Banka" u smislu ovog zakona predstavlja:
 - (a) pravno lice koje obavlja poslove primanja novcanih depozita i davanja kredita kao i drugih poslova u skladu sa zakonom, bilo na osnovu bankovne licence koju je izdala nadležna institucija, ili ukoliko je banka osnovana zakonom kao banka,
 - (b) pravno lice osim banke iz tacke (a) ovlastenu zakonom da prima depozite i daje kredite ili ucestvuje u platnim transakcijama, ili
 - (c) Centralna banka. Filijala ili drugi organizacioni dio banke je odvojena banka u svrhu racunanja vremena u okviru kojeg, ili odredjivanja mjesta na kojem ili sa kojeg treba poduzeti radnju ili dostaviti obavijest ili nalog;
- 5) "Bankovni dan" oznacava dio dana tokom kojeg je banka otvorena za prijem, obradu i prenos naloga za placanje i ostalih obavijesti u vezi sa platnim transakcijama;
- 6) "Centralna banka" je definisana odredbama Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine;
- 7) "Kliring" znaci razmjena i obrada medjubankarskih naloga za placanje u svrhu obracuna bilateralnih ili multilateralnih neto iznosa koje svaka banka duguje ili koji se svakoj pojedinačnoj banci duguje za poravnanje naloga za placanje ukljucenih u svaki klirinski krug;
- 8) "Konvertibilna marka" oznacava domacu valutu Bosne i Hercegovine koju je izdala Centralna banka;
- 9) "Klijent" oznacava pojedinca, bilo koje pravno ili fizicko lice, ukljucujuci banku koje posjeduje racun kod banke;
- 10) "Odredisna banka" oznacava banku identifikovanu u nalogu za placanje kojim se vrši placanje povjeriocu putem credit-transfera, ili u kojoj je otvoren racun duznika u debit-transferu. To je ona banka koja prima posljednji nalog za placanje u platnoj transakciji. U credit-transferu, odredisna banka je banka povjerioca. U debit-transferu odredisna banka je

banka duznika;

11)"Elektronski" oznacava nacin prijenosa, bilo da je rijec o telekomunikacionom prijenosu (on-line) ili neposrednoj predaji traka, disketa ili slicnih sredstava (off-line);

12)"Izvršenje" oznacava provodjenje instrukcija koje su sadrzane u nalogu za placanje.

13)"Banka posrednik" oznacava banku primaoca koja nije ni inicijalna niti odredisna banka;

14)"Sredstva" obuhvataju gotovinu i depozite koji se drze na bankovnom racunu;

15)"Pravno lice" obuhvata preduzeca (privredna drustva, drustva kapitala i javna preduzeca), udruzenja i javne institucije;

16)"Inicijalna banka" oznacava banku koja prima prvi nalog za placanje kojim se inicira platna transakcija. U credit-transferu inicijalna banka je banka duznika. U debit-transferu, inicijalna banka je banka povjerioca;

17)"Nalogodavac" oznacava posiljaoca provg naloga za placanje koji inicira platnu transakciju. U credit-transferu, malogodavac je duznik. U debit-transferu nalogodavac je povjerilac;

18)"Racun u banci za koji se izdaje knjizica" predstavlja racun kojim banka informise klijenta o uplati na racun i isplati sa racuna, evidentirajuci ih u knjizicu koju je banka prethodno izdala klijentu i koju joj klijent prezentira prilikom svake promjene na racunu.

19)"Povjerilac" oznacava stranu koja prima uplatu u platnoj transakciji;

20)"Nalog za placanje" oznacava bezuvjetnu instrukciju datu banci da isplati ili uplati odredjenu sumu novca sa oznacenog racuna;

21)"Platna transakcija" oznacava prienos sredstava sa racuna duznika povjeriocu ili na njegov racun. Transfer izmedju dva racuna istog ili razlicitih klijenata fiziekih ili pravnih lica, je platna transakcija;

22)"Duznik" oznacava stranu koja ima obavezu da plati u platnoj transakciji;

23)"Primalac" oznacava ucesnika cija banka treba da primi posljednji nalog za placanje u platnoj transakciji. U credit-transferu, primalac je povjerilac. U debit-transferu, primalac je duznik;

24)"Banka primalac" oznacava banku na koju je naslovljen nalog za placanje posiljaoca;

25)"Racun rezervi" oznacava racun rezervi koji, po Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, banka mora otvoriti i voditi u knjigama Centralnog ureda i glavnih jedinica Centralne banke;

26)"Posiljalac" oznacava pojedinca, fizicko ili pravno lice koje daje nalog za placanje banci primaocu;

27)"Procesor - treca strana" oznacava banku ili drugo pravno lice ovlasteno da obavlja platni promet ili ovlasteno da obavlja kliring i/ili poravnanje racunarskim ili elektronskim putem;

28)"Datum valute" oznacava bankovni dan na koji nalog za placanje treba izvršiti po instrukciji nalogodavca;

29)"Restitucija" oznacava radnju kojom se uspostavlja prethodno stanje na nacin da se ostecenoj strani nadoknadi steta. Naknada stete moze ukljucivati dvije komponente: stvarnu stetu i izgubljenu dobit. Restitucija moze biti naturalna ili novcana. Ovim zakonom je predvidjena samo novcana restitucija; 30)"Medjubankarsko poravnanje" u smislu ovog zakona podrazumijeva namirenje iznosa zaduzenja naloga za placanje, odnosno ispunjenje obaveze banke nastale po osnovu platnog naloga druge banke ili po osnovu kliringa.

Clan 3.

Racuni u konvertibilnim markama Fizicka i pravna lica mogu otvoriti racune u konvertibilnim markama i vršiti platne transakcije putem ovih racuna prema dogovorenim uvjetima. Fizicka i pravna lica mogu posjedovati vise od jednog racuna u jednoj ili vise banaka.

II - PLATNE TRANSAKCIJE

Clan 4.

Credit-transfer i debit-transfer

- 1) Platna transakcija može biti ili credit-transfer ili debit-transfer sredstava koji započinje nalogom za plaćanje nalogodavca, a kojim se inicijalnoj banci daje instrukcija da izvrši platnu transakciju.
- 2) Credit-transfer je platna transakcija koju inicira dužnik izdavanjem naloga za plaćanje svojoj banci te davanjem instrukcije za prijenos sredstava sa računa dužnika povjeriocu, odnosno na njegov račun.
- 3) Debit-transfer je platna transakcija koju inicira povjerilac dajući instrukciju banci povjerioca da na osnovu dužnikovog ovlaštenja izvrši naplatu sa računa dužnika.

Clan 5.

Unutarbankarski transfer (intra) i međubankarski transfer (inter)

- 1) Unutarbankarski transfer je transfer između dužnika i povjerioca kada su njihovi računi u istoj banci. Međubankarski transfer je transfer između dužnika i povjerioca kada su njihovi računi otvoreni u različitim bankama.
- 2) Platna transakcija se vrši tako što banka dužnika tereti njegov račun, a banka povjerioca ili evidentira ulaz na račun povjerioca, ili mu na drugi način stavlja sredstva na raspolaganje, u skladu sa instrukcijama nalogodavca. U međubankarskom transferu, za svaki međubankarski nalog za plaćanje, banka posiljalac vrši poravnanje s bankom primaocem na način utvrđen članom 13. ovog zakona.

Clan 6.

Učesnici u platnim transakcijama

- 1) Učesnici unutarbankarskog transfera su nalogodavac, banka u ulozi i inicijalne i odredisne banke, te primalac. Učesnici međubankarskog transfera su nalogodavac, inicijalna banka odredisna banka i primalac, a može biti uključena jedna ili više banaka posrednika.
- 2) U credit-transferu nalogodavac je dužnik, inicijalna banka je banka dužnika, odredisna banka je banka povjerioca, a primalac je povjerilac.
- 3) U debit-transferu nalogodavac je povjeric, inicijalna banka je banka povjerioca, odredisna banka je banka dužnika, a primalac je dužnik.
- 4) U međubankarskom transferu banka može osim za klijenta obavljati radnje u svoje ime i za svoj račun.
- 5) Barem jedna banka posrednik je potrebna u platnim transakcijama kad god inicijalna banka ne izvrši poravnanje direktno s odredisnom bankom.
- 6) U platnim transakcijama banka može vršiti radnje za klijenta ili korespondentsku banku lociranu izvan Bosne i Hercegovine, u skladu sa vazecim propisima.
- 7) Platna transakcija se može vršiti sa ili na račun kod Centralne banke i u tom slučaju ovaj zakon tretira Centralnu banku kao svaku drugu banku.

Clan 7.

Ovlaštenja primaoca u debit-transferu

- 1) Primalac u debit-transferu može povući svoje ovlaštenje dato nalogodavcu tako što će izvjestiti odredisnu banku o povlačenju ovlaštenja u pismenoj formi ili elektronskim putem,

prije zavrsetka platne transakcije.

2) U debit-transferu obavijest koju primi odredisna banka o smrti primaoca ili presudu o gubitku pravne sposobnosti ima isto djejestvo kao i obavijest primaoca o povlacenju ovlastenja iz stava jedan ovog clana.

3) Klijent ciji je racun zaduzen za iznos naloga za placanje izvršenih u debit-transferu, a koji u pisanoj formi u roku od sedam dana od dana saznanja o zaduzenju racuna ospori ovlastenje nalogodavca i protivi se zaduzenju racuna, ima pravo na povrat iznosa za koji je racun zaduzen, osim ako odredisna banka nema dokaz o ovlastenju koje je klijent dao nalogodavcu.

III - NALOZI ZA PLACANJE

Clan 8.

Primjena zakona O pitanjima koja nisu regulisana ovim zakonom nalog za placanje se izvrsava po zakonu Federacije ili Republike Srpske ovisno od toga gdje se nalaze oragnizacioni dijelovi banke primaoca kojoj je dat nalog za placanje.

Clan 9.

Forma

1) Nalog za placanje moze biti izdat u pisanoj formi ili elektronski.

2) Nalogodavac u nalogu za placanje mora tacno identifikovati primaoca i odredisnu banku. Kada je na nalogu za placanje bilo koji ucesnik u platnoj transakciji identifikovan imenom i brojem, banka primalac nije duzna utvrditi usuglasenost imena i broja, i moze izvršiti placanje ili na osnovu imena ili na osnovu broja.

Clan 10.

Platna transakcija i nalozi za placanje Platnu transakciju inicira nalogodavac izdavanjem naloga za placanje inicijalnoj banci. Kod unutarnjih bankovnih transfera postoji samo jedan nalog za placanje. Kod medjubankarskih transfera postoje najmanje dva naloga za placanje, u kojem svaka banka primalac koja nije odredisna banka izvrsava nalog za placanje svog posiljaoca time sto izdaje odgovarajuci nalog za placanje banci primatelju, a posljednji nalog za placanje salje se odredisnoj banci. U medjubankarskom transferu svaki nalog za placanje nalaze banci primaocu da izvrši platnu transakciju po uputama iz naloga za placanje nalogodavca.

Clan 11.

Obaveze banke primaoca

1) Kod credit-transfera banka primalac je obavezna da izvrši nalog za placanje posiljaoca samo kada postoji odgovarajuće pokrice na racunu posiljaoca.

2) Kod debit-transfera inicijalna banka ce izvršiti nalog za placanje nalogodavca samo kad su joj dati: dokazi o ovlastenju kojeg je dao primalac i dokaz o osiguranju sredstava. Ako nije drugacije dogovoreno, inicijalna banka nije obavezna da nalogodavcu osigura sredstva cak ni u vidu privremenog kredita prije zavrsetka debit-transfera. Ukoliko u debit-transferu inicijalna banka odobri credit na racun nalogodavca prije zavrsetka debit-transfera, credit se smatra privremenim, i racun nalogodavca se moze zaduziti za iznos kredita ako se debit-transfer ne završi na nacin predvidjen clanom 22. ovog zakona.

3) Banka primalac je obavezna da izvrši samo naloge za placanje koji su (a) propisno

popunjeni i autorizovani ili autentichni, (b) propisno identifikuju odredisnu banku i (c) identifikuju primaoca sa izvjesnim stepenom sigurnosti.

4) Ako banka primalac odbije da izvrši nalog za placanje posiljaoca, o odbijanju mora odmah obavijestiti posiljaoca.

5) Banka primalac je obavezna izvršavati instrukcije sadržane u nalogu ili bankarskog dana kada je nalog primljen ili na dan valute, ako on postoji, zavisno od toga koji je od ta dva dana kasniji. Banka primalac može odrediti vrijeme presjeka, ali ne ranije od 12.00 sati tekućeg dana nakon čega se smatra da je svaki prispjeli nalog primljen sljedećeg dana.

6) Inicijalna banka u credit-transferu i odredisna banka u debit-transferu koja je primila tokom jednog bankovnog dana više od jednog naloga za placanje ili drugu zakonsku instrukciju za podizanje sredstava sa racuna može ih obraditi bilo kojim redoslijedom, ako zakonom nije drugačije propisano.

Clan 12.

Ponistenje i povlacenje naloga za placanje

1) Nalog za placanje se smatra ponistenim kad posiljalac licno ili putem svog zastupnika posalje propisno autorizovan ili ovjeren nalog o ponistavanju, a banka primalac ga primi na vrijeme i na nacin koji joj omogucava da se tom ponistenju pristupi, prije izvsavanja prvobitnih instrukcija posiljaoca sadrzanih u nalogu za placanje.

2) Nakon izvršenja naloga za placanje posiljaoca, a na njegov zahtjev, banka primalac koja izvršava nalog, bez obzira na izvršenje može narednoj banci primaocu sama izdati nalog o ponistenju, na nacin utvrdjen u stavu 1, ovog clana. Nalog o ponistenju izdat odredisnoj banci od njenog posiljaoca u platnoj transakciji ima efekta samo kada stigne do odredisne banke prije nego je platna transakcija završena.

3) Nalog o ponistenju mora tacno identifikovati nalog za placanje koji se zeli ponistiti i daje se banci primaocu u pisanoj ili elektronskoj formi.

4) Nalog za placanje koji banka primalac nije izvršila povlaci se u sljedecim slucajevima:

(a) istekom petog bankovnog dana od dana prijema kod banke primatelja ili dana valute, zavisno od toga koji je od dva dana kasniji,

(b) kada banka primalac sazna o smrti ili oduzimanju zakonskih ovlasti posiljaoca ili

(c) kada je banka primalac zatvorena od nadleznih vlasti.

5) Nijedan nalog za ponistenje ili povlacenje naloga za placanje nema djejtva nakon zavrsetka platne transakcije.

Clan 13.

Medjubankarsko poravnanje

(1) Poravnanje medjubankarskih naloga za placanje vrši se:

(a) Na racunima rezervi banaka kod Centralne banke, sto je regulisano Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Sluzbene novine Federacije BiH", broj 16/97).

(b) Odobravanjem ili zaduzivnjem racuna osim racuna rezervi, kojeg banka ima kod druge ili više banaka. Ova odobrenja ili zaduzenja mogu biti pojedinačno za svaki nalog za placanje ili za grupu naloga, u kom slucaju se poravnanje vrši na kraju klirinskog kruga.

(c) Na bilo koji drugi nacin na koji se obaveza može izvršiti.

(2) Poravnanje iz stava (1) ovog clana smatra se izvršenim: (a) Poravnanje iz stava (1) (a) izvršeno je kada je završeno poravnanje u skladu sa propisima Centralne banke o poslovanju racunima rezervi. (b) Poravnanje iz stava (1) (b) koje se vrši zaduzenjem racuna smatra se izvršenim kada je zaduzenje evidentirano na racunu. (c) Poravnanje iz stava (1) (b) koje se vrši odobrenjem racuna smatra se izvršenim kada je odobrenje evidentirano na racunu. (d)

Poravnanje iz stava (1) (c) vrši se kao što je to utvrđeno odredbama zakona koje određuju kada je obaveza ispunjena. (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, poravnanje iz stava (1) (b) za bilateralne ili multilateralne neto iznose naloga za plaćanje, a prema sporazumu ili pravilima koja regulišu međubankarski kliring i poravnanje, osim za Centralnu banku, izvršeno je onda kada je poravnanje završeno u skladu sa sporazumom ili pravilima.

IV - AGENT, PROCESOR TREĆA STRANA

Član 14.

Funkcija Za obavljanje bilo koje radnje u okviru izvršavanja platnih transakcija, banka može angažovati agenta, procesora treće strane. U skladu sa ovlaštenjem banke, procesor treće strane može djelovati u ime te banke kao:

- (a) posrednik u komunikaciji;
- (b) međubankarski klirinški posrednik, putem kojeg se dalje može prenositi informacija Centralnoj banci;
- (c) agent banke za račun klijenta; i/ili
- (d) mjesto na koje se šalju i primaju nalozi za plaćanje koje banka šalje ili prima, i u kojem klijenti mogu imati neposredan pristup za slanje i primanje naloga za plaćanje.

Član 15.

Obaveze

- 1) Agent, procesor treće strane mora biti ovlašten da obavlja platni promet, i prilikom usluga kliringa i/ili usluga plaćanja, mora postupati u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine drugim propisima.
- 2) Banka ili bilo koja druga organizacija ovlaštena za obavljanje platnog prometa može biti procesor treće strane u ime druge banke.

Član 16.

Odgovornost banke za procesora treće strane Osim što je odgovorna za svoje odnose sa procesorom trećom stranom, banka je u potpunosti odgovorna za svako djelovanje ili svaki propust procesora treće strane.

Član 17.

Slanje i primanje naloga za plaćanje od procesora treće strane

- 1) Procesor treće strane će odbiti nalog za plaćanje kojeg je poslao direktno klijent osim u slučajevima:
 - (a) da je to klijent uradio u skladu sa ovlaštenjem banke; ili
 - (b) u credit-transferu kada procesor treće strane djeluje kao agent banke za klijentov račun, a klijentov račun ima odgovarajuće pokrice, ili
 - (c) je procesor treće strane dobio ovlaštenje banke. Nalog za plaćanje klijenta koji je procesor treće strane prihvatio smatra se instrukcijom nalogodavca inicijalnoj banci, koja se izvršava odgovarajućim nalogom za plaćanje inicijalne banke poslan procesoru trećoj strani radi prosljeđivanja odredisnoj banci.
- (2) U slučajevima kad je banka ovlastila procesora treće strane da prima naloge za plaćanje poslane banci, nalog za plaćanje koji je primio procesor treće strane smatra se kao da je primljen od banke koja djeluje kao odredisna banka.

V - IZVRSENJE CREDIT-TRANSFERA I RAZDUZENJE

Clan 18.

Izvršenje credit-transfera Credit-transfer se smatra izvršenim kada se sredstva odobre odredisnoj banci i kada se platnom transakcijom zaduzi racun nalagodavca za iznos naloga za placanje. U medjubankarskom credit-transferu sredstva za odredisnu banku su odobrena kada je medjubankovno poravnanje završeno, u sto je ukljuceno i slanje naloga za placanje banke posiljaoca.

Clan 19.

Isplata primaocu 1) Nakon okoncanja credit-transvera, odredisna banka se zaduzuje da primaocu odmah isplati iznos naloga za placanje koje je primila. 2) Isplata primaocu vrši se odobravanjem racuna, a najkasnije sljedeceg bankovnog dana nakon završetka credit-transfera. U slucaju kad takav racun nije otvoren, ili gdje je takva instrukcija data, odredisna banka treba odmah obavijestiti primaoca o tome da su sredstva u odredisnoj banci raspoloziva i isplatiti primaoca kao sto je nalozeno.

Clan 20.

Posebna pravila

- 1) Kada primalac nema otvoren racun u odredisnoj banci, ili kada je takav racun zatvoren ili blokiran za buduce prilive, credit-trasfer je izvršen nakon isplate odredisne banke primaocu
- 2) Kada primalac ili racun primaoca u nalogu za placanje, koji je primila odredisna banka nisu identifikovani sa odogovarajucim stepenom sigurnosti, odredisna banka ce odbiti nalog za placanje i obavijestiti njenog posiljaoca o tom odbijanju, ako nije uvjerena da izvrsava namjeru nalagodavca
- 3) Kada je odredisna banka isplatila primaoca ili primila obavezu da isplati primaoca prije nego sto su sredstva uplacena na racun odredisne banke, isplata primaocu ili preuzimanje obaveze da se isplati primaocu je konacno i nepozivo. U ovom slucaju, credit-transfer se smatra završenim, s tim da svaka banka primalac moze imati potrazivanja od svog posiljaoca. Preuzetu obavezu da isplati primaoca odredisna banka moze dati direktno primaocu ili u okviru medjubankarskog sporazuma.

Clan 21.

Razduzivanje duga placenog credit-transferom Kada se credit-transfer vrši u cilju otplate duga nalagodavca primaocu u visini duga, dug se smatra otplacenim nakon završetka platne transakcije.

VI - IZVRSENJE DEBIT-TRANSFERA I RAZDUZIVANJE

Clan 22.

Završetak debit-transfera

- 1) Debit-transfer se smatra izvršenim kada odredisna banka zaduzi racun primaoca u skladu sa primljenom instrukcijom iz naloga za placanje, a koji nije stornirala niti odbila do kraja bankovnog dana ili u kracem roku utvrdjenom klirinskim pravilima, operativnim procedurama, praksom ili propisima. Kada se nalogom za placanje nalozi banci da zaduzi

racun koji se može identifikovati, a koji je otvoren kod te banke, debit-transfer je završen po završetku narednog bankovnog dana nakon prijema naloga za plaćanje. Čak i prije nego je račun primatelja zadužen, ukoliko nalog za plaćanje nije pravilno odbijen do tog vremena

2) Do isteka roka iz stava (1) ovog člana, odredisna banka može odbiti nalog za plaćanje kada ima ovlaštenje svog posiljaoca na poravnanje za bilo koji iznos plaćen tom posiljaocu, pravovremeno i adekvatno informisuci o odbijanju posiljaoca i inicijalnu banku, ako su to dvije odvojene banke.

3) Svaka banka posiljalac, osim inicijalne banke koja je obavijestena o odbijanju platne transakcije, ima obavezu da obavijesti svog posiljaoca i odgovarajuće pravo da dobije poravnanje od tog posiljaoca. Svaka banka posiljalac u platnoj transakciji, osim inicijalne banke, obavezna je da obavijesti vlastitog posiljaoca o odbijanju ali ne kasnije od narednog bankovnog dana od dana kada je primila obavijest o odbijanju.

4) Nakon što je dobila obavijest o odbijanju, inicijalna banka mora odmah, ali ne kasnije od sljedećeg bankovnog dana, obavijestiti nalogodavca o odbijanju i može povući bilo koji privremeni kredit prethodno dat nalogodavcu na njegov/njen račun ili naplatiti od nalogodavca bilo koje plaćanje koje mu je izvršeno po nalogu za plaćanje.

5) Kada odredisna banka odbije nalog za plaćanje, i pored toga što posjeduje:

(a) saznanje odredisne banke o ovlaštenjima primaoca u debit-transferu,

(b) adekvatnu identifikaciju u nalogu za plaćanje primljenom od odredisne banke u kojoj se drži postojeći račun primaoca i

(c) mogućnost adekvatnog pokrivanja na računu, odredisna banka može biti odgovorna primaocu za pogrešno odbijanje naloga za plaćanje.

Član 23.

Plaćanje nalogodavcu Po okončanju debit-transfera, odredisna banka i svaka banka primalac koja prima plaćanje od prethodne banke primaoca, njenog posiljaoca, postaje odgovorna svom posiljaocu u iznosu naloga za plaćanje. Svako takvo plaćanje mora se izvršiti najkasnije narednog bankovnog dana nakon što je nastala obaveza. Po prijemu uplate, a prema članu 7. stav 3.) ovog zakona, inicijalna banka se zadužuje prema nalogodavcu u iznosu naloga za plaćanje nalogodavca, a bilo koji privremeni kredit dat nalogodavcu postaje konačan. Dok se konačno ne odobri račun, inicijalna banka nije dužna da nalogodavcu oslobodi sredstva. Osim ako nije drugačije dogovoreno, bilo koji prijenos sredstava prije završetka debit-transfera smatra se privremenim.

Član 24.

Razduživanje duga plaćenog debit-transferom Kada se izvrši ovlašteno debit-transfer u visini duga koji primalac dužuje nalogodavcu, nakon okončanja platne transakcije nastupa potpuno razduživanje tog duga, a inicijalna banka postaje dužnik nalogodavcu u visini naloga za plaćanje nalogodavca.

VII - ODGOVORNOST, ŠTETE I RESTITUCIJA

Član 25.

Odgovornost za ovlaštene ili verifikovane naloge za plaćanja ili otkazivanje naloga

1) Posiljalac je odgovoran za nalog za plaćanje ili otkazivanje naloga koji je izdao lično ili je izdat po njegovom ovlaštenju ili za nalog koji je verifikovala banka primalac koristeći sigurnosni postupak koji je prihvaćen u poslovanju (stav 2. ovog člana) o kojoj su se

dogovorili banka i navedena osoba. Ako je izdavanje naloga za placanje ili njegovo otkazivanje uciniila neovlastena osoba, posiljalac je u obavezi da to dokaze.

2) Sigurnosni postupak moze ukljucivati upotrebu algoritama ili drugih kodova, identificirajucih rijeci ili brojeva, kriptozastite, telefonskih provjera i sl. Usporedjivanje potpisa na nalogu za placanje ili komunikacija sa ovlastenim potpisnicima klijenta nije samo po sebi sigurnosni postupak.

Clan 26.

Obaveza posiljaoca

1) Banka primalac nije odgovorna posiljaocu kad je credit-transfer tacno i blagovremeno završen, i u tom slucaju posiljalac je obavezan da nadoknadi banci primaocu bilo kakav gubitak koji je banka primalac eventualno pretrpjela prilikom pravilnog izvrsavanja instrukcija posiljaoca iz naloga za placanje, ukljucujuci, ali ne ogranicavajući se na iznos naloga za placanje, opravdane troskove poslovanja, proviziju i kamatu.

2) U debit-transferu svaki posiljalac garantuje svojoj banci - primaocu da njegov nalog za placanje ima legitimitet i da je dat u skladu sa ovlastenjem nalogodavca i primaoca, te da je svaki vjerodostojan i punovazan.

Clan 27.

Oslobadjanje od obaveze ili povrat novca nalogodavcu u credit-transferu

1) Kada credit-transfer nije završen nalogodavac nema nikakvu obavezu prema inicijalnoj banci i ima pravo da mu se racun ponovo odobri za bilo koji iznos za koji je racun zaduzen radi pokrica svog naloga za placanje. Osim toga, nalogodavac ima pravo na naknadu od inicijalne banke svih troskova i provizije, kao i kamate, na bilo koji iznos koji mu je vracen.

2) Inicijalna banka, koja je izvrsila instrukciju nalogodavca, ima ista prava na nadoknadu iznosa po platnim nalozima kao i nalogodavac od svake banke primaoca i od odredisne banke koja nije izvrsila platnu transakciju.

3) Prava propisana ovim clanom su neovisna od postojanja ili nepostojanja krivnji bilo kojeg ucesnika u platnim transakcijama.

Clan 28.

Odgovornost za gubitke

1) U slucaju kada je primalac pri izvrsenju instrukcija iz naloga za placanje postupala s krajnjom nepaznjom, odgovorna je za svu stetu koja je zbog toga nastala. 2) U slucaju postupanja neke druge banke, osim inicijalne, s krajnjom nepaznjom, nalogodavac ima pravo na naknadu stete bilo od inicijalne ili banke koje je postupila s krajnjom nepaznjom. U odnosu dvije banke odgovorna je ona koja je postupala s krajnjom nepaznjom, ako su obje bile krajnje nepazljive. odgovornost se dijeli prema stepenu krivnje svake od njih.

Clan 29.

Pogresno izvrsenje credit-transfera Kada je credit-transfer završen, ali ne kao sto je nalozeno nalogom za placanje nalogodavca, primjenjuju se sljedeca pravila: 1) Kada iznos placen primaocu prelazi iznos naloga za placanje nalogodavca, svaki posiljalac je odgovoran za iznos vlastitog naloga za placanje. Banka koja je nacinila gresku ima pravo na povrat iznosa koji je preplacen od primaoca.

2) Kada je iznos isplacen primaocu manji od iznosa naloga za placanje nalogodavca, banka

koja je nacinila gresku duzna je da plati razliku i ima pravo na nadoknadu tog iznosa od nalogodavca. 3) Kada je placanje izvršeno nekom drugom primaocu, a ne onom koji je naznaceni u nalogu za placanje nalogodavca, smatra se da credit-transfer nije izvršen. Banka koja je nacinila gresku mora ispostovati originalnu instrukciju iz naloga za placanje ali ima pravo na povrat iznosa iz naloga za placanje od primaoca kome je taj iznos greskom isplacen.

VIII - BANKOVNI RACUNI

Clan 30.

Podizanje i uplate sredstava (1) Klijent može podići ili mu banka može isplatiti u skadu sa nalogom za placanje iznos pozitivnog salda na racunu za koje ima odgovarajuće pokrice pod uvjetima iz sporazuma klijenta i banke. (2) Stav (1) ovog clana ne primjenjuje se u slucajevima kada je iznos na racunu u postupku obustave, pljenidbe ili slicnog postupka namirivanja povjerioca, kada je racun zatvoren, suspendovan ili blokiran, te u slucaju kada bi izvršenjem naloga za placanje banka prekršila bilo koji zakon.

Clan 31.

Uobicajena paznja

- (1) Prilikom izvršavanja naloga za placanje, banka postupa s uobicajenom paznjom.
- (2) U cilju sprjecavanja krivotvorenja ili neovlastenog izdavanja ili mijenjanja naloga za placanje, klijent postupa sa uobicajenom paznjom, kako bi osigurao da su nalozi za placanje jasni i nedvosmisleni.
- (3) Postupajuci sa uobicajenom paznjom pri tumacenju dvosmislenih naloga za placanje, banka može izvršiti naloge za placanje djelujuci u dobroj vjeri i bez znanja da radi suprotno stvarnoj volji posiljaoca.

Clan 32.

Stanje na racunu

- (1) Banka će svom klijentu dostaviti najmanje jedanput mjesečno izvjestaj sa svim promjenama na racunu od posljednjeg izvjestaja, s konacnim saldov, osim racuna u banci za koji se izdaje knjizica.
- (2) Za racun u banci za koji se izdaje knjizica banka mora azurirati knjizicu po prezentaciji takve knjizice od strane klijenta. Prilikom svakog azuriranja mora se evidentirati svaki ulaz ili izlaz na racunu od posljednjeg azuriranja i konacni saldo.
- (3) Klijent mora postupiti s uobicajenom paznjom pri pregledu azuriranja knjizice i salda na racunu, i bez oddgadjanja prijaviti banci bilo kakvu nepodudarnost, sporno odobrenje ili zaduzenje. Banka je u obavezi da provjeri sve navode prijave klijenta i ukoliko utvrdi nepravilnosti, izvršit će sve potrebne izmjene na racunu u banci za koji se izdaje knjizica.

Clan 33.

Tajnost Banka je obavezna da postuje tajnost i ne smije dati nikakvu informaciju o racunu bilo kome osim klijentu, osim kada je drugacije propisano zakonom ili ju je klijent za to ovlastio.

Clan 34.

Izmjene Banka ne može jednostrano mijenjati uvjete sporazuma bez prethodnog obavještenja klijenta najmanje 30 dana prije stupanja na snagu tih izmjena. Izmjene koje su u suprotnosti sa ovom odredbom su nevažeće.

Član 35.

Obaveznost i primjena

(1) Sporazumi ili propisi kojima se uređuju odnosi banke i klijenta moraju biti u skladu sa odredbama ovog zakona. Tim sporazumima i propisima mogu se:

(a) povećati prava klijenta i

(b) detaljnije utvrditi elementi pojma uobičajene pažnje svake strane, kao i način dostavljanja obavještenja i informacija.

Član 36.

Odredbe poglavlja VIII. ovog zakona mogu se primjenjivati na račune koji su otvoreni u bilo kojoj valuti, osim ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

Član 37.

Posteno poslovanje i poslovanje u dobroj vjeri

(1) Da bi bio obavezujući za klijenta, sporazum mora biti posten i mora jasno odrediti prava i obaveze iskazane jednostavnim jezikom.

(2) Banka i klijent obavljaju dužnosti utvrđene ovim zakonom propisima i sporazumom pridržavajući se principa poslovanja u dobroj vjeri.

IX - PRELAZNE I ZAVRSNE ODREDBE

Član 38.

(1) Federalno ministarstvo finansija će, uz saglasnost nadležnih finansijskih institucija, propisati: formu i sadržaj naloga za plaćanje, pravila za prijenos naloga za plaćanje, kliringa i poravnanje međubankarskih naloga za plaćanje, obaveze banke, procedure i pravila za primanje naloga za plaćanje i izvršenje platnih transakcija, elemente sporazuma o bankovnom računu i informacije koje je banka obavezna dostavljati klijentima.

(2) Prije donošenja propisa iz stava (1) ovog člana Centralna banka će obaviti konsultacije sa bankama i drugim sudionicima u platnom prometu. Kada su ovi propisi u pitanju, ali samo u slučajevima kada nema ovlaštenja po Zakonu o Centralnoj banci, Centralna banka će nadležnim ministarstvima dati inicijativu o promjeni propisa.

Član 39.

Odnos sa drugim zakonima U slučaju kolizije odredbi ovog zakona sa odredbama Zakona o unutrašnjem platnom prometu - precisceni tekst ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/00) i drugih zakona koji regulisu ovu oblast, primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Član 40.

Stupanje na snagu Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Sluzbenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma narodaParlamenta Federacije BiH Niko Lozancic, v.r

Predsjedatelj Zastupnickog doma Parlamenta Federacije BiH . Enver Kreso, v.r.

Z A K O N

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PLATNIM TRANSAKCIJAMA

Član 1.

U Zakonu o platnim transakcijama ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/00) član 39. mijenja se i glasi:

"U slučaju kolizije ovog zakona i Zakona o unutrašnjem platnom prometu - prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH», br. 15/00 i 54/01) i drugih zakona koji reguliraju ovu oblast, primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na platne transakcije koje se odnose na mjenicu".

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH"

Predsjedavajući.
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s.r.